

מסורת הש"ס

(א) [פסחים כג. מיר גג. מולין קט.]. (ב) ימות קו. פ"ג ע"ג ע"ד. (ד) ונחמס ל: (ה) [ג' ר' תפוח]. (ו) [ג' ר' ירמיה]. (ז) [ג' ר' ירמיה].

הגהות הב"ח (א) נ"ט מן ה"ט דא"ל פ"ג:

גילוי הש"ס נ"ט ו"ל אפ"רני בורר. ע"ן כה"ל"ט פ"ג ד"מ ס"י ס"ז: שם אר"תא אר"ת. ע"ן כ"ג דף ק"ה ע"ה ט"ס ד"ה ס"ן נ"ח:

הגוזל ומאכיל פרק עשירי בבא קמא

קמ"ז

עין משפט

ג"ר מצוה

השפך הכל. כולה ביהד: כזדה השפך הכל. לדממטי ליה לנו ביהתא אחי ביה לדי תקלה: אין הכרעה שלישיה מרעם. טעם עמ"תן אחת אומר ולא כדברי אחד מהן שניהם לא הוכרו בית וזדה ויהי דמי הכרעה כגון אזי כזיה בין כזדה השפך הכל וז"ה אומרים בין כזיה ובין כזדה תעשה זילוף (ר"ג) אומר נעמא כזדה השפך הכל כזיה תעשה זילוף דעממא דמרייהו קמכרע והו לכו לגבי בית מרי ולגבי שדה מרי והלכתא כמרי שאין עומדין דברי יחד נמקום שנים דאחרי רבים להטות כמיב (שמות כג) כי הוא דקולי מטעמיה דכמה מדליקין (שבת דף כט.) אבל הכא דלתינה לא גלו דעתייהו דליהוי שום מידי חילוק בין בית לשדה טעמא דנפשיה קאמר: מעבורס. סינה רכזה שטובים זה רוחב הנהר: דאפסדוק כוורי כזווא. ויטו כשכרו דקמני טול דינר כשכר שמה ממסד כאלן ומעברני נותן לו אומר שכר משלם וממני נמי הרי הפסדו ניכר: דכזיה קא פסיד. שפך את יינו כזיה כשכרני: ירד להליל. ע"מ שמתן לו דמי שלו: ועלה שלו מאליו מהו. מי אמרין מעיקרא דאפקריה כזוד דמי ומחייב לו היאך לשומי והדר זיה מריה מהפסקיה או דלמא כיון דסליק סליק: מן שמיא רמימו עליה. ויהי ליה דמי כאלו מת: לוינסו. נחמכר עמהם ארי והיה משמר כהמוניהם מחיות וליקטום: קדים רב ספרא. קודם שיחזיק בןן אחר שהרי הפקר היה: לרווחא דמילסא. שלא יהא ערעור כדבר: דורמסקינן

דרב ספרא שדר ליה חמרא ולא אכליה קדים ולא ספרא וזכה ביה א"ל רב אחא מדיפתו לרבינא למה ליה למזכי ביה נהי דכי אפקריה * אדעתא דאריה אפקריה אדעתא דכ"ע לא אפקריה א"ל רב ספרא לרווחא דמילתא הוא דעבר בעא מיניה רב מרבי ירד להציל ולא הציל מהו אמר לו וחו שאילה אין לו אלא שכרו איתביה והשוכר את הפועל להביא

לגזר ועשה פסק ונכאשית הגז (מולין דף ק"ה). גבי ראשית הגז אין נוהג אלא כמרוצה וכמה מרוצה כ"ש אומרים שחיס ב"ה אומרים חמש ורבי ישמעאל אומר ארבעה וקרי נמי החס (דף ק"ה). לרבי ישמעאל הכרעה שלישית ואותה הכרעה אין חשונה אפילו כדכח ודזיר דכתיב סבירא ליה למכרע פלגא כמר ופלגא כמר אכל החס לא ק"ל לא כמר ולא כמר והא דפרין ככל הני והא הכרעה שלישית אין הכרעה ה"מ למיפך תלמיד הוא ואין הלכה כהכרעה תלמיד אכל עדיפא קפריך דלאו הכרעה היא כלל ואזכ"ה הא דתניא כזיה מדכרין (ברכות דף מג.) כש"ה מנכרן על השמן ואח"כ על ההדס וז"ה אומרים מנכרן על ההדס תמילה וקאמר רש"ב"ג איני מכרע שמן וזינו לרמו וליקטו הדס לא וזינו אלא לרמו הלכך שמן עדיף וקאמר רבי יוחנן בגמרא הלכה כדברי המכרע לא שייכא היא הכרעה לשאר הכרעות שהשכחא ליה פלגא כמר ופלגא כמר אלא דמפרש טעמא דמד מינייהו וס"ל כותיה לגמרי וכן ככל מקום שאם תנא אחד יסבור כתנא אחר לא יקרא בכך מכרע מדע מדאצטרין ר' יוחנן עלה למימר הלכה כדברי המכרע אע"ג דליה גופיה כזר אמר כזיה (שבת דף לט.) כל מקום שאחת מואל שנים חלוקים ואחד מכרע הלכה כדברי המכרע ש"מ דודאי לא שייכא להיהא הכרעה דשבת והכאה ולא קרי ליה הכרעה אלא מפני שהכרע דברי ז"ה על דברי ב"ה (ור"ח פ"י הכרעה שלישית דור שלישית כלומר תלמיד אתה ואין זו הכרעה כדאמר ר"ע תלמיד הוה ור"ג הוה מ"ל דור שני דהיינו נמי תלמיד אלא כך היה המעשה ונזיר (דף גג.) דקרי ליה הגמרא לג"ד של אחרים הכרעה שלישית לישא דהך כזיהא דהכא נקט וא"ת כפי"ק דפסחים (דף יג.) גבי ר' מאיר אומר אוכלין כל חמש רבי יהודה אומר אוכלים כל כו' ר"ג אומר מולין אוכלין כל ארבע ותרומה כל חמש וקאמר בגמרא ר"ג לאו מכרע הוא דעממא דנפשיה קאמר ולפי' הקו' ניחא אלא לפי' ור"ח אמאי לא מכרע הוא והא לאו תלמיד היה וי"ל דלאו מכרע הוא דלא עליהו קאי שלפניהם היה ופי"ה נראה לר"י עיקר וי"מ הכא טעמא דתשפך משום דריחא מילתא היא ואסור לוף משום דהו כשמהי ולא משום חשש תקלה ואין נראה דא"כ לא הו רבי ישמעאל מכרע אלא טעמא דנפשיה קאמר דקמאי לא אפילגי במיתא לתקלה ואין להקשות לפי' זה לאכזי דאית ליה (ע"ז דף סו.) גבי בת תיהא ריחא מילתא היא לימא דאמר כר"מ אמאי לא מייתי נמי החס אפלוגמא דאזכי ורבא פלוגמא דב"ש וז"ה דהכא איכא לוימר דאזכי א"ש כז"ה ומדור כה דריחא מילתא היא ליחשב הנאה והחס לענין איסור הנאה יין נפק איירי ודוקא לענין תרומה טמאה הכא המתורת כהנאה ריחא לאו מילתא ליחשב כשהיה וע"ג דמייתי החס היהו דמזר שטוקו כממון של תרומה והיהו דהרודה פת חמה והיתה ע"ש מיתת של יין של תרומה החס ודאי כי ריחא מילתא ואסור כהנאה יש לנו כמו קן לאסור הפת לאכול לזרים שנקלטו מן הכמון או היין של תרומה אכל ריחא לחודיה כגון כי מיהא וזילוף לא הו כשהיה ומותר בתרומה: (ועי' ט"ו ע"ז סו: ד"ה אמר רבא): אדעתא דאריה אפקריה כו'. לא דמי להא דאמר באלו מניאות (ב"מ ד' מ.) המגיל מן הארי ומן הדוב כו' הרי הוא שלו מפני שהבעלים מתיישבים מן דהס ודאי שהארי נא לערוף כדמשמע המגיל מן הארי מתיישב לגמרי אכל הכא הארי היה עמהם והיה מלוה אותם לשמור בהמותיהם מחיות וליקטום וכן שהיו נותנים לו לאכול חמור בכל יליו ואפשר שפעמים היה שבע ולא אכיל הלכך אין מפסקי אלא אדעתא דאכיל ליה אריה והא לא אכיל ליה: להביא

פ"ח א מ"י פ"יב מה"ל תרומת הל' יב: פ"ט ב ג מ"י פ"יב מה"ל מולין ואחריה הל' יב: סגן פסין פד טו"פ"ט ח"מ פ"י רפ"ט פ"י ז: פ"ד מ"י שם הל' ג: טו"פ"ט שם פ"י ז: פ"ח ה מ"י שם הל' ד: טו"פ"ט שם פ"י ז: פ"ט ו מ"י פ"ט מה"ל שמיכות הל' ח ועיין בהשגות ונחמ"מ פתח עשין פ"ט ט"ז ש"מ ח"מ פ"י ט"ה פ"י ג:

מוסף רש"י

תשפך הכל. כלומר תשפך יחד ולא לוף דילמא אדמוקף קלי קלי אפילו כו ביום אחי למתסיה (פסחים כג.) אמר ר' ישמעאל ב"ר יוסי. כמה שנים אחר בית הלל וביה שמיא היה (ש"ס.) ובשורה תשפך הכל. שאין חולטין שבה והא לא אמרין שנייהם בית לולו, דלתיב אחי ביה לרבי תקלה (ש"ס.) איכא דאמר. לשהיה מעשית כ"ה מן השנה לביא לא חייטין, אלא כגון תפסה זילוף כו' (ש"ס.) אמרו לו. נני דורי, אין הכרעה שלישית מכרעה. דהה שנית אפילו ויהי הלל לא הוכרו לגמרי דעתה דהיה חייטין לתקלה כלל, דאי הו אמרו לה הכ"ש אומרים בין כזיה בין כזיה תשפך הכל וז"ה אומרים בין כזיה בין כזיה תעשה זילוף ותאה לא להכרע ולתמ, כזיה כזיה כזיה כ"ג, היא הכרעה, אכל השתא דלא הוכרו בית וזדה טעמא אחרתא הוא ולא חסוס תקלה, ור' ישמעאל חייט לתקלה, הייט תנאי (ש"ס כג.) דהכרע לען שנים ק"מ חמיתין הוה עלמות חולקין ונא שלישי ומכרע השתקל כהדר מהו או בכל הדבר או בחזיו סה וכתלי סה (חולין פ"ד. ע"ש בארבוה.) וזיר גג. וזו שאריליה. כניחומא, שאילה נזילה שאלת ונחמ"מ: (י"ב שאלת ואשקי עליה (ש"ס כב.)